

İSİM (AD)

Canlı, cansız bütün varlıkları, kavramları tanıtmaya yarayan kelimelere isim denir. Örnek: Ağaç, su, ev, İstanbul, Kuveyt, Anadolu, Enver, Karadeniz, koşu, gidiş vb. İsimler çeşitli yönlerden sınıflara ayrılırlar.

1.Varlıkların Verilişine Göre İsimler

a. Özel İsim: Dünyada tek olan, diğer varlıklar içinde tıpa tıp bir benzeri olmayan varlıklara verilen isimlerdir. Örnek; Atatürk, Türkiye, Merkür, İstanbul, Tekir, Japonlar, İslamiyet, Küçük Ağa, Türk Dil Kurumu...

b. Cins İsim: Aynı cinsten, aynı türden olan varlıkların ortak isimleridir. Örneğin şekilleri, renkleri, boyutları farklı bile olsa yazma işine yarayan cisimlere kalem denir. Örnek; kalem, ağaç, insan, ev, çocuk, sevgi, hüznün, korku, heyecan...

2.Maddelerine Göre İsimler

a. Somut isim: Türkte bazı sözcükler beş duyumuzun (görme, dokunma, işitme, koklama, tatma)“herhangi birisi ile” algılanabilen varlıkları karşılar. Böyle sözcüklere somut anlamlı sözcükler denir. Örnek; Kalem, ağaç, sıcak, hava, Mehmet, su, toprak, yeşil...

b. Soyut isim: Türkte sözcüklerin bazıları da beş duyumuzun “herhangi birisi ile” algılayamadığımız varlıkları karşılar. Böyle sözcüklere soyut anlamlı sözcükler denir. Bunların varlığını aklımız ve hislerimizle algılayabiliriz. Örnek; sevgi, neşe, hüznün, cesaret, güzellik, barış, korku, iyilik, şüphe...

Uyarı: Bazı somut anlamlı kelimeler kullanıldıkları cümleye göre soyut anlam, soyut anlamlılar da somut anlam kazanabilirler.

“Yol” sözcüğü somut olduğu halde

➤ Bu işi yapmanın bir **yolu** olmalı. (Yol soyut oldu.)

“sevgi” sözcüğü soyut olduğu halde

➤ **Sevgi** en sevdiğim arkadaşımıdır. (Sevgi somut oldu.)

Uyarı: Bazı somut anlamlı sözcükler aldığı ekle soyut anlam, soyut anlamlı sözcükler de aldığı ekle somut anlam kazanabilirler.

➤ “insan” somut anlamlı bir sözcüktür. “-lık” eki aldığıda soyut olur. “insanlık”

➤ “korku” soyut anlamlı bir sözcüktür. “-lık” eki aldığıda somut olur. “korkuluk”

3.Varlıkların Sayısına Göre İsimler

a. Tekil isim: Bir tek varlığı veya kavramı karşılayan isimlerdir. Örnek; çocuk, ağaç, ev, çiçek, kır, insan...

b. Çoğul isim: Tekil isimlere -ler, -lar çoğul eki getirerek onları çoğul isim yaparız. Örnek; çocuklar, ağaçlar, evler, çiçekler, insanlar...

c. Topluluk ismi: Yapı itibarıyla tekil gibi görünen fakat anlamca birden fazla kavramı ifade eden isimlerdir. Örnek; ordu, sürü, orman, sınıf, millet, demet, deste... Topluluk isimleri çoğul eki alabilir. Örnek, sürüler, ormanlar...

astagos

İsimler	Varlıkların Verilişine Göre		Maddelerine Göre		Varlıkların Sayılarına Göre		
	Özel	Tür (Cins)	Somut	Soyut	Tekil	Çoğul	Topluluk
kitaplar		X	X			X	
korku		X		X	X		
köpek							
orman							
Türkiye							
aile							
heyecan							
insan							
gül							
Atatürk							
saatler							
çocuk							
siyah							
ordu							
hüznün							
çiçekler							
sevgi							

Soru1: Aşağıdaki cümlelerin topluluk ismi yoktur?

- Ormanları korumamız gerekiyor.
- Köyümüzde koyun sürüsü var.
- Soruyu sadece Ali bildi.
- Yarışmayı bizim grup kazandı.

Soru2: Aşağıda altı çizili sözcüklerden hangisi soyuttur?

- Soğuktan elleri donmuş.
- Pazardan iki kilo elma aldım.
- Kütüphaneden kitap aldım.
- Arkadaşım çok neşeli biridir.

İSİM (AD)

Canlı, cansız bütün varlıkları, kavramları tanıtmaya yarayan kelimelere isim denir. Örnek: Ağaç, su, ev, İstanbul, Kuveyt, Anadolu, Enver, Karadeniz, koşu, gidiş vb. İsimler çeşitli yönlerden sınıflara ayrılırlar.

1.Varlıkların Verilişine Göre İsimler

a. Özel İsim: Dünyada tek olan, diğer varlıklar içinde tıpa tıp bir benzeri olmayan varlıklara verilen isimlerdir. Örnek; Atatürk, Türkiye, Merkür, İstanbul, Tekir, Japonlar, İslamiyet, Küçük Ağa, Türk Dil Kurumu...

b. Cins İsim: Aynı cinsten, aynı türden olan varlıkların ortak isimleridir. Örneğin şekilleri, renkleri, boyutları farklı bile olsa yazma işine yarayan cisimlere kalem denir. Örnek; kalem, ağaç, insan, ev, çocuk, sevgi, hüznün, korku, heyecan...

2.Maddelerine Göre İsimler

a. Somut isim: Türkçede bazı sözcükler beş duyumuzun (görme, dokunma, işitme, koklama, tatma)“herhangi birisi ile” algılanabilen varlıkları karşılar. Böyle sözcüklere somut anlamlı sözcükler denir. Örnek; Kalem, ağaç, sıcak, hava, Mehmet, su, toprak, yeşil...

b. Soyut isim: Türkçe sözcüklerin bazıları da beş duyumuzun “herhangi birisi ile” algılayamadığımız varlıkları karşılar. Böyle sözcüklere soyut anlamlı sözcükler denir. Bunların varlığını aklımız ve hislerimizle algılayabiliriz. Örnek; sevgi, neşe, hüznün, cesaret, güzellik, barış, korku, iyilik, şüphe...

astagos

Uyarı: Bazı somut anlamlı kelimeler kullanıldıkları cümleye göre soyut anlam, soyut anlamlılar da somut anlam kazanabilirler.

“Yol” sözcüğü somut olduğu halde

➤ Bu işi yapmanın bir **yolu** olmalı. (Yol soyut oldu.)

“sevgi” sözcüğü soyut olduğu halde

➤ **Sevgi** en sevdiğim arkadaşımıdır. (Sevgi somut oldu.)

Uyarı: Bazı somut anlamlı sözcükler aldığı ekle soyut anlam, soyut anlamlı sözcükler de aldığı ekle somut anlam kazanabilirler.

➤ “insan” somut anlamlı bir sözcüktür. “-lık” eki aldığıda soyut olur. “insanlık”

➤ “korku” soyut anlamlı bir sözcüktür. “-lık” eki aldığıda somut olur. “korkuluk”

3.Varlıkların Sayısına Göre İsimler

a. Tekil isim: Bir tek varlığı veya kavramı karşılayan isimlerdir. Örnek; çocuk, ağaç, ev, çiçek, kır, insan...

b. Çoğul isim: Tekil isimlere -ler, -lar çoğul eki getirerek onları çoğul isim yaparız. Örnek; çocuklar, ağaçlar, evler, çiçekler, insanlar...

c. Topluluk ismi: Yapı itibarıyla tekil gibi görünen fakat anlamca birden fazla kavramı ifade eden isimlerdir. Örnek; ordu, sürü, orman, sınıf, millet, demet, deste... Topluluk isimleri çoğul eki alabilir. Örnek, sürüler, ormanlar...

İsimler	Varlıkların Verilişine Göre		Maddelerine Göre		Varlıkların Sayılarına Göre		
	Özel	Tür (Cins)	Somut	Soyut	Tekil	Çoğul	Topluluk
kitaplar		X	X			X	
korku		X		X	X		
köpek		X	X		X		
orman		X	X				X
Türkiye	X		X		X		
aile		X	X				X
heyecan		X		X	X		
insan		X	X		X		
gül		X	X		X		
Atatürk	X		X		X		
saatler		X	X			X	
çocuk		X	X		X		
siyah		X	X		X		
ordu		X	X				X
hüzün		X		X	X		
çiçekler		X	X			X	
sevgi		X		X	X		

Soru1: Aşağıdaki cümlelerin topluluk ismi yoktur?

- A) Ormanları korumamız gerekiyor.
B) Köyümüzde koyun sürüsü var.
C) Soruyu sadece Ali bildi.
D) Yarışmayı bizim grup kazandı.

Soru2: Aşağıda altı çizili sözcüklerden hangisi soyuttur?

- A) Soğuktan elleri donmuş.
B) Pazardan iki kilo elma aldım.
C) Kütüphaneden kitap aldım.
D) Arkadaşım çok neşeli biridir.